

סיון התשפ"ב
יוני 2022

מ'אף על פי כן' עד 'קיבוץ גלויות' ו'עצמאות' – התחקיר הבריטי אל"ם בדימוס דניאל רוזן*

רקע

בארבעת החודשים מספטמבר 1947 עד תחילת שנת 1948 התנהל ויכוח נוקב בהנהלת הסוכנות היהודית על המשך ההעפלה נוכח הלחץ האמריקאי להפסקתה. המוסד לעלייה ב' וד"ר משה סנה, ראש מחלקת ההעפלה בהנהלת הסוכנות, דרשו להגביר ביתר שאת את העלייה הבלתי לגלית (גם בגלל החשש מסגירת נתיבי 'הבריחה' ממזרח אירופה לנמלי היס השחור). בחודשים אלה הגיעו לארץ 13 ספינות מעפילים – ושלוש מהן, 'עלייה', 'הפורצים' ו'האומות המאוחדות' – פרצו את ההסגר הבריטי והנחיתו מעפילים בחופי הארץ.

הבריטים היו מתוסכלים מהישגיהם המבצעיים, ובעקבות זאת הכינה יחידת מודיעין התקשורת הבריטית בירושלים (SLU CLOVER) ב-12 בינואר 1948 תחקיר המתאר את הפעילות כנגד ספינות המעפילים שהיו בטיפולם.¹

מסמך זה מציג את התחקיר הבריטי ומשלים מידע על האירועים המנותחים בתחקיר.

התחקיר הבריטי

להלן תרגום המסמך הבריטי, כפי שנשלח מיחידת מודיעין התקשורת בירושלים ליחידות מודיעין התקשורת בקהיר, בפאיד ובקפריסין:

1. "ייתכן כי האחוז הגבוה של אי הצלחת מבצעי יירוט ספינות בלתי לגליות בארבעת החודשים האחרונים יצר דאגה בחוגים מסוימים. ניתוח השוואתי של המבצעים נגד 11 ספינות ('אף על פי כן' [FARIDA] עד ה'פאנים' 'קיבוץ גלויות ו'עצמאות'), עם תשומת לב מיוחדת לאספקטים של FOG [שם הקוד הבריטי ליירוט ופענוח תעבורת הרדיו של 'ההגנה'], יכול לפיכך לעניין. אני מתייחס אל 'אף על פי כן' כמבצע המשמעותי הראשון היות והיא הספינה הראשונה בה נעזרנו ב'FOG' לאחר התקופה מאי – אוגוסט, עת זה היה מיותר עקב טקטיקת ה'צל' של הצי המלכותי [הספינות 'ציאת אירופה תש"ז – אקסודוס' ו'ייד חללי גשר איזיב' לוו מתחילת הפלגתן במשחתות בריטיות].

* תודה להיסטוריון ניר מן על סיועו.

¹ הדו"ח דן רק ב-11 ספינות מעפילים. הוא אינו מתייחס לספינות 'הודה הלוי' ו'שיבת ציון', שהפליגו מאלגיריה, יורטו בידי הבריטים במערב היס התיכון, ולוו במהלך הפלגתם ארצה במשחתות בריטיות.

2. הספינות 'גאולה' [FADUCAH], מדינת היהודים [NORTHLANDS], 'כ"ט בנובמבר' [GIOVANI MARIA] וה'פאניס' לא נכללות בניתוח, שכן הם יורטו כתוצאה מ'צל' של הצי המלכותי. שש הספינות הנותרות מוצגות להלן בסדר כרונולוגי.

3. הספינה 'אף על פי כן' [FARIDA] (ספינת FOG 33) [כאשר הבריטים זיהו שידורי רדיו מספינה 'חדשה', הם נתנו לה מספר שידורי, בדוגמה זו FOG 33. עם הזמן הם ניתחו את שידורי הרדיו מהספינה ויצרו תמונה מקיפה על פעילות הספינה, צוותה ונוסעיה]:

א. מקורות גלויים: אין מידע, תיאור או זהות.

ב. מקורות FOG [האזנה לתעבורת הרדיו ופיענוח הצופן]: מידע רב על תנועת הספינה ומיקומה במהלך ההפלגה. תעבורה מעטה שלא אפשרה לתאר ולזהות את הספינה.²

ג. הערה: למרות (א), מידע FOG איפשר לבצע חיפוש אחר הספינה בזמן המתאים ובאזור הנכון. מידע FOG סייע להתמודד עם טקטיקות הטעיה (הנפת דגל מצרי והיטמעות בתעבורת חופים מצרית), על יד הכוונת החשד אליה, מה שאומת בחיפוש שהצי המלכותי ביצע.

הספינה 'אף על פי כן' הייתה נחתת טנקים עם מנועי דיזל בתפוסה של 300 טון שהושקה בקנדה ב-1941 והפליגה תחת דגל איטליה. מפקד הספינה היה יצחק ('איציק') לנדואר. המלווים היו יהושע רביד, אלי שחר ומשה קרופניק. הגדעונים [האלחוטנים בספינה] היו יוסף לזרובסקי וחייה ברמאיר (פיפרברג). רביהחובל והצוות היו איטלקים. הספינה הפליגה מחוף ים פתוח ליד העיירה פורמיה (Formia), במפרץ גאטה (Gaeta), איטליה, ב-15 בספטמבר 1947 עם 434 מעפילים. הספינה אותרה בידי מטוס סיור בריטי ב-26 בספטמבר, צפונית מזרחית לפורט סעיד. ב-27 בספטמבר, משהתקרבה לחוף ניצנים נעצרה בידי המשחתות HMS Chequers ו-HMS Talybont, ננגחה והבריטים השתלטו עליה אחרי קרב בו הופעלה גם אש חיה. הספינה נגררה לנמל חיפה והמעפילים הוגלו למחנות מעצר קפריסין. בגילוי ההתנגדות להעברת המעפילים לספינות הגירוש נהרג אחד המעפילים. בהוראת מפקד הספינה, הספינה מיעטה להשתמש בקשר הרדיו, ולא קיימה כלל קשר בלילה האחרון.³

4. הספינה 'קדימה' [RAFAEL LUCIA] (ספינת FOG 63):

א. מקורות גלויים: מידע על העלאת המעפילים על הספינה סמוך לוונציה והפלגת הספינה, עם מספר פרטים מזהים.

ב. מקורות FOG: תעבורה 'נורמלית' ומידע על תנועת הספינה ומיקומה במהלך ההפלגה.

ג. הערה: שילוב המידע הגלוי ומידע FOG איפשר פעולה פשוטה לתפיסת הספינה, כאשר הובהר הבלבול בינה לבין הספינה 'עלייה'.

הספינה 'קדימה' הייתה ספינת מפרש דרטרניית מעץ, עם מנוע דיזל, בתפוסה של 200 טון, שהושקה בשנת 1921 והפליגה תחת דגל איטליה. המפקד היה זאב רותם. המלווים היו חיים וינקלר ונירה הררי. הגדעוני היה מקס כהן (קאהן), שכינורו היה 'מצליח'. רביהחובל והצוות היו איטלקים, בתגבור מכונאי יהודי אמריקני. הספינה הוכנה לקראת הפלגתה לארץ במפרץ ליד ונציה באיטליה. היא הפליגה ב-5 בנובמבר 1947 מהאי פלסטרינה (Pellestrina) שמדרום לוונציה עם 794 מעפילים, ביניהם למעלה מ-100 תינוקות ופעוטות מתחת לגיל שלוש.

² מספר מברקים שנשלחו מהספינה תיארו אותה כ'פולשת' (נחתת), אך פרט זה אבד כנראה בתרגום לאנגלית.
³ מקור המידע באשר לספינות ולקשר לספינות הוא מברקי הספינות ודו"חות המבצע של מפקדי הספינות והגדעונים, הנמצאים בארכיון לתולדות 'ההגנה'. מידע זה תומצת בספר: דניאל רוזן, **גדעונים: מפעילי הקשר האלחוטני בשירות המדינה שבדרך**, העמותה להנצחת חללי חיל הקשר והתקשוב, מהדורה שנייה, התשע"ח–2018.

מטוס סיור בריטי איתר את הספינה ב־15 בנובמבר וכעבור שעות אחדות נצמדה אליה המשחתת HMS Venus, שלמחרת השתלטה על הספינה והובילה אותה לנמל חיפה. בגלל המצב הרעוע של הספינה וריבוי התינוקות והילדים לא הייתה התנגדות לתפיסת הספינה. המעפילים נשלחו למעצר לקפריסין. הספינה קיימה קשר תקין במשך כל ההפלגה.

5. הספינה 'עלייה' [ALIYHA] (ספינת FOG 64):

- א. מקורות גלויים: לא היה כל מידע.
- ב. מקורות FOG: מקורות FOG איתרו את הספינה, אך רק לאחר התרת הבלבול עם 'קדימה', יומיים וחצי לפני הגעת הספינה לחופי הארץ. בשלב זה של ההפלגה הספינה שמרה על דממת קשר רדיו ליותר מ־48 שעות. תעבורת הספינה לא נתנה מידע שימושי.
- ג. הערה: היעדר מקורות גלויים והטקטיקה של דממת קשר רדיו העמידו בפנינו קושי. הספינה התגלתה בידי חיל האוויר המלכותי סמוך לביירות, מוטמעת בתוך תעבורה חופית, ולא הייתה סיבה לחשוד בה.

הספינה 'עלייה' הייתה ספינת משא בתפוסה של 109 טון, שהושקה בשנת 1945 והפליגה תחת דגל איטליה. מפקד הספינה היה יאיר ברקר והגדעונים היו בתיה ומאיר ריינס. רביהחובל והצוות היו איטלקים. הספינה הפליגה ב־5 בנובמבר 1947 מחוף במפרץ בנדול (Bandol), צרפת, עם 184 מעפילים. הקשר לספינה לא פעל, והגדעונים הצליחו לתקנו רק ב־15 בנובמבר, כאשר הספינה התקרבה לחוף הלבנוני. רק בשלב זה הצליחו הגדעונים להתגבר על בעיות קשר ולדווח על מקום הימצאם. באותה שעה הפרידו רק כמה עשרות מיילים בין 'קדימה' לבין 'עלייה'. בשלב זה ניתנו לספינה השם המבצעי 'עלייה' והוראה לנסות ולפרוץ את הסגר בחוף נהריה. מטוסי סיור ומשחתות בריטיות בדקו את הספינה, אולם לא זיהו אותה כספינת מעפילים. עם שחר ה־16 בנובמבר היא 'עלתה' על החוף בנהריה, המעפילים ירדו במהירות, הועלו על אוטובוסים ופוזרו ביישובי הגליל המערבי.

6. הספינה 'הפורצים' [BLOCKADE RUNNER] (ספינת FOG 65):

- א. מקורות גלויים: לא היה כל מידע.
- ב. מקורות FOG: מידע רב על תנועת הספינה ומיקומה במהלך ההפלגה. התעבודה לא כללה תיאורים של הספינה.⁴
- ג. הערה: מידע FOG איפשר לבצע חיפוש אחר הספינה בזמן המתאים ובאזור הנכון, והפנה חשד לספינה הנכונה, שאותרה בידי חיל האוויר המלכותי ונבדקה בידי הצי המלכותי, למרות טקטיקות דומות לאלה של 'אף על פי כן', אך הספינה הוכרזה כספינה תמימה, כנראה עקב היעדר תיאור ופרטים ואי תגובה מצד הספינה בעת שנבדקה בידי הצי המלכותי.

הספינה 'הפורצים' הייתה ספינת משא מעץ עם מנוע דיזל ומפרשים, בתפוסה של 200 טון, שהושקה בשנת 1927 והפליגה תחת דגל איטליה. מפקד הספינה היה שלום דוליציקי, המלווה היה יוסף שחר והגדעונים היו מרגה גורן ובני גפן. רביהחובל והצוות היו צרפתים. הספינה יצאה מבנדול (Bandol), צרפת, ב־22 בנובמבר 1947 (שבוע לפני ההצבעה באו"ם), עם 123 מעפילים. הספינה הפליגה לקורסיקה ושם נפגשה עם הספינה 'החלוצ' שהעבירה אליה 44 בני נוער אותם אספה בניסיון העפלה שהשתבש מאזור העיר אלג'יר. לאחר המפגש המשיכה ארצה.

⁴ תיאור הספינה פורט במברק שנשלח מיסידני (מפקדת המוסד לעלייה ב' בצרפת) ליארנון (מפקדת המוסד לעלייה ב' בתל אביב) ב־3 בנובמבר, אך נראה שהבריטים לא יירטו מברק זה.

הספינה נצבעה באדום והתחזתה לספינה טורקית. בקרבת פורט סעיד נבדקה 'הפורצים' בידי משחתת בריטית, שלא זיהתה את ייעודה והסתלקה. היא המשיכה בתנועתה צפונה והגיעה ב־4 בדצמבר בטרם שחר לנקודת ההורדה ליד שפך הירקון שבתל אביב, הורידה את המעפילים והסתלקה. הקשר לספינה פעל באופן תקין במשך כל ההפלגה.

7. הספינה 'לא תפחידונו' [UNAFRAID] (ספינת FOG 67):

- א. מקורות גלויים: לא היה מידע מועיל. פרט לדו"חות כלליים על מספר ספינות חשודות באזור פורטו ונרה, מה שנתן אינדיקציה מסוימת על זהות הספינה.
- ב. מקורות FOG: תעבורה 'נורמלית' ומידע על תנועת הספינה ומיקומה במהלך ההפלגה. מעבר לכך לא כללה התעבורה מידע מועיל למבצע.
- ג. הערה: ראה 'אף על פי כן', בשינויים המתחייבים.

הספינה 'לא תפחידונו' הייתה ספינת עץ עם מנוע דיזל בתפוסה של 500 טון, שהושקה בשנת 1946 והפליגה תחת דגל איטליה. מפקד הספינה היה גד לסקר, המלווה היה פנחס משקוב, והגדעונית הייתה צפורה רוזן (כניויה המחתרתי – 'סוניה'). רביהחובל והצוות היו איטלקים. הספינה הוכנה לקראת הפלגתה לארץ בנמל לה'ספציה באיטליה. היא הפליגה ב־11 בדצמבר 1947 מאזור צ'יוויטאווקיה (Civitavecchia) באיטליה עם 850 מעפילים. העלאת המעפילים לספינה נעשתה בלילה – באמצעות סירות – ובמסווה של צילום סרט. מטוס סיור בריטי איתר את הספינה ב־22 בדצמבר, וכעבור שעות אחדות הגיעו אליה המשחתת HMS Chequers, שתוגברה על־ידי המשחתת HMS Volage וספינת העזר HMS Mermaid. למחרת בבוקר השתלטו הבריטים על הספינה. לא הייתה התנגדות, הספינה נגררה בידי ספינת העזר HMS Mermaid לנמל חיפה, והמעפילים גורשו לקפריסין. המלווים נטמעו בקרב המעפילים והגיעו עימם למחנה המעצר בקפריסין. הקשר לספינה פעל באופן תקין במשך כל ההפלגה.

8. הספינה 'האומות המאוחדות' [ARCHIMEDES] (ספינת FOG 68):

- א. מקורות גלויים: לא היה כל מידע.
- ב. מקורות FOG: מידע סביר על תנועת הספינה ומיקומה בחצי הראשון של ההפלגה, אך תעבורה אחרת לא הועילה. לא התקבלו דו"חות מיקום ב־48 השעות האחרונות.
- ג. הערה: מידע דל מכל המקורות. המידע היחיד לחיפוש בעיתוי הנכון הגיע מ־FOG. הסיבה לכישלון היא מעבר מהיר של המארגנים מהפלגה לגלית להפלגה לא־גלית, כאשר המידע על החשודים היה חסר משמעות לצי ולחיל האוויר. הסיבה השנייה הייתה כישלון חיל האוויר המלכותי לאת את הספינה ביום החיפושים הראשון.

הספינה 'האומות המאוחדות' הייתה ספינת עץ עם מפרשים ומנוע דיזל, בתפוסה של 350 טון, שהושקה בשנת 1920 והפליגה תחת דגל איטליה. מפקד הספינה היה דוד מימון, המלווה היה עמנואל ורדי והגדעונית הייתה שושנה כרמלי. רביהחובל והצוות היו איטלקים. הספינה הוכנה להפלגה בפורטו ונרה. ב־24 בדצמבר 1947, כאשר עגנה סמוך לחוף צפונית לצ'יוויטאווקיה (Civitavecchia), איטליה, עלו עליה 537 מעפילים בעזרת גשר מאולתר: שתי סירות גומי וכבל שהיה מתוח בין הגשר לספינה. המעפילים – חברי תנועות נוער מהונגריה, רומניה ופולין – היו צעירים שגילם הממוצע היה כ־35 שנה. ההפלגה נמשכה שמונה ימים ללא אירועים מיוחדים. ביומיים האחרונים להפלגה בוצעה היערכות מיוחדת למניעת זיהוי הספינה כספינת מעפילים: המטבח ומתקני הרחצה, שנבנו על הסיפון, הושלכו לים. המעפילים אכלו רק אוכל

מקופסאות שימורים, נצטוו להישאר בבטן הספינה ולא לעלות על הסיפון, והורשו להשתמש בשירותים רק בשעות הלילה.
סמוך למועד הגעתה לחופי הארץ, ב-1 בינואר 1948, אותרה הספינה בידי מטוס בריטי, שהזעיק לעברה את המשחתת HMS Chevron. מפקד הספינה שינה במהירות את כיוון ההפלגה והעלה אותה לחוף ליד נהריה. המעפילים ירדו מהספינה לחוף באמצעות סירות ובגלישה על גבי כבל מיוחד שהותקן, התקבלו בחוף עליידי אנשי פלי"ם ותושבי המקום והסתלקו במהירות מהחוף.
מכשיר הקשר בספינה התקלקל כשהתקרבה לחופי הארץ, והיא קיימה רק קשר בודד, ב-3 בדצמבר.

9. סיכום: הניתוח לעיל מראה –

- א. בשלוש ספינות שתפסנו, מידע FOG ענה על הצרכים המבצעיים. במקרה אחד הוא נתמך היטב במידע ממקורות גלויים ובמקרה שני הוא נתמך במעט במידע ממקורות גלויים.
- ב. היעדר מוחלט של מידע ממקורות גלויים במקרים של שלוש ספינות שלא יורטו.
- ג. מידע FOG בלבד איתר כל אחת משלוש הספינות ובעקבותיו נעשה חיפוש בעיתי הנכון.
- ד. מעבר לכך, טיוע FOG היה מועט במקרה של 'עלייה', מצוי בשפע במקרה של 'הפורצים', ורגיל במקרה של 'האומות המאוחדות'.
- ה. במקרה אחד ('הפורצים') הספינה נבחנה מקרוב בידי הצי, ובמקרה שני ('האומות המאוחדות') חיל האוויר המלכותי היה אמור לאתר את הספינה.

10. מסקנות כלליות:

- א. משלושת התפיסות המוצלחות לא עלו נקודות מהותיות.
- ב. היעדר מידע ממקורות גלויים (סעיף 9, ס"ק ב לעיל) פוגע בהצלחת היירוט, אך הוא לא סיבה לכישלון המבצעי.
- ג. אנו מתרשמים שהספינות האחרונות קיימו אבטחת תקשורת רדיו טובה יותר באזורי החיפוש.
- ד. למרות זאת, ולמרות מידע דל לפעמים, FOG מילא את תפקידו בצורה משביעת רצון בכל שלושת המבצעים שכשלו, בכך שיזם חיפוש בעיתי הנכון (יוצא מהכלל אפשרי היו המקרה של 'עלייה' והשלבים המתקדמים של 'האומות המאוחדות'), ונתן תמונה מדויקת על תנועות הספינות.
- ה. בעוד ספינות הצי המלכותי ומטוסי חיל האוויר המלכותי עשו עבודה טובה, לפעמים על בסיס מידע בלתי מספק, בשלושה מבצעים מוצלחים, הכישלון בלפחות שניים מהמבצעים נובע מדיווח לא מלא של חיל האוויר המלכותי ('האומות המאוחדות') והכשלון של הצי המלכותי ליצור תגובה מחשידה בעת הבדיקה של 'הפורצים'.

11. מסמך זה נכתב בהתייעצות עם קצין הקישור לצי המלכותי. "

סיכום

מסמך בריטי זה ממחיש כיצד 'שבירת' צפני 'ההגנה' הייתה כלי מרכזי בידי הבריטים במאבקם לבלימת העלייה הבלתי לגלית.⁵

אחרי האירועים המתוארים במסמך זה, הבריטים פעלו להפקת לקחים ושיפור יכולותיהם המבצעיות. כל עשר ספינות המעפילים שהפליגו ארצה לאחר 'האומות המאוחדות' ועד הקמת המדינה נתפסו בידי הבריטים.

משנת 1942 (או אף קודם לכן), הבריטים 'פענחו' את צופני 'ההגנה' וידעו לקרוא את המברקים המוצפנים שגורמי 'ההגנה' העבירו בתקשורת רדיו. תקשורת הרדיו לספינות, תקשורת הרדיו בין מפקדות המוסד לעלייה ב', תקשורת הרדיו בין מפקדות 'ההגנה' ותקשורת הרדיו בין גורמי הסוכנות היהודית הייתה להם כ'ספר פתוח', והעניקה להם עליונות מודיעינית משמעותית על הישוב. בלימת העלייה הבלתי לגלית הייתה ההצלחה הבריטית החשובה בניצול עליונות מודיעינית זו.

לוט : המסמך הבריטי.

---

⁵ למאמר מקיף על נושא זה, ראו פְּסוּמָא פְּאַרְבֵּה: הצופן בשירות הקשר של 'ההגנה', מפנה האימפריות: סוגיות בחקר היישוב בפרוס המנדט הבריטי, עורך: ניר מן, עלי זית וחרב, כרך י"ט, מודן הוצאה לאור, המרכז לחקר כוח המגן מיסודו של ישראל גלילי, משרד הביטחון, 2019, עמ' 125–152.

TOP SECRET GLINT FOG

To: SLU FAYID
L.S.I.C
SLU CYPRUS
From: SLU CLOVER

TOO: 121115/1/48

TOR: 131430/1/48

IMPORTANT

BRAN/YD 152. Top Secret Glint Fog.

MAGAN repeated ROBERTSON, D.D.3 and DU CROS from WRIGHT.

1. High percentage of unsuccessful operations to intercept illegal ships during last four months may have caused misgivings in some quarters. Comparative analysis of operations against 11 ships (FARIDA to PANS), with particular stress on FOG aspect, may therefore be of interest. Am taking FARIDA as first significant operation because she was first ship for which FOG had to render usual assistance after period May - August, during which this unnecessary owing to R.N. shadowing tactics.

2. PADUCAH, NORTHLANDS, GIOVANNI MARIA and the PANS can be excluded from analysis, because intercepted as result Naval shadow. Remaining six ships taken in chronological order below.

3. FARIDA (FOG ship 33).

A. Overt Aspect. No indication description or identity.

B. FOG aspect. Abundant nautical and D/F fixes throughout operation, though little traffic and no indication description or identity.

C. COMMENT. Despite (A), above available FOG material enabled search to be started at correct time and indicated generally most dangerous area. Also later served to counteract ship's confusing tactics (wearing Egyptian flag and name among Egyptian coastal traffic) by directing suspicion towards her, which confirmed by subsequent R.N. search.

4. RAFAEL LUCIA (FOG ship 63).

A. Overt Aspect. Reports of embarkation near VENICE and sailing of suspect ship with few identifiable particulars.

B. FOG Aspect. Normal amount of nautical and D/F fixes and traffic throughout operation.

TOP SECRET GLINTFOG

2.

C. Comment. Combination overt and FOG material gave reasonably straightforward operation once FOG confusion with ALIYAH cleared up.

5. ALIYAH (FOG ship 64).

A. Overt Aspect. Complete absence information.

B. FOG Aspect. FOG alone revealed ship, but only when initial confusion with RAFABEL LUCIA finally cleared up. This only 2½ days before arrival. During last stages, bearings only received and, once inside search area, ship kept W/T silence for over 48 hours. No useful ship's traffic received before conclusion operation.

C. COMMENT. Complete lack overt information and ship's W/T tactics created difficulties Hence, although reported by R.A.F. off BEIRUT, hugging coast among similar craft at that time, no reason to consider her suspect.

6. BLOCKADE RUNNER (FOG ship 65).

A. Overt Aspect. Complete absence information.

B. FOG Aspect. Abundant nautical and D/F fixes and traffic (though latter afforded no descriptive particulars) throughout operation.

C. Comment. FOG enabled start of search at correct time and indicated generally most dangerous area. Also served to direct suspicion towards right ship, which sighted by RAF and later inspected by R.N. despite employment tactics similar to FARIDA. Was however declared innocent. Failure due entirely to absence descriptive particulars and any reaction from ship when inspected by R.N.

7. UNAFRAID (FOG ship 67).

A. Overt Aspect. No useful overt information available, apart from general reports of several suspect ships in PORTO VENERE area at crucial time, which gave certain indication of possible identity.

B. FOG Aspect. Normal amount nautical and D/F fixes and traffic, though latter of no great help to operation.

C. Comment. Generally, as in case of

TOP SECRET GLINT FOG

3.

FARIDA, MUTATIS MUTANDIS.

8. ARCHIMEDES (FOG ship 68).

A. Overt Aspect. Complete absence information.

B. FOG Aspect. Reasonable number nautical and D/F fixes during second half voyage, but negligible traffic of no assistance. No position report received for last 48 hours.

C. Comment. Very scanty information from all sources. Sole grounds for search at right time obtained from FOG. One cause of failure was organisers' immediate switching of totally unsuspect ship from legal to illegal run, which beat reporting agencies and rendered descriptive particulars of all known suspects valueless to Navy and R.A.F. Second was failure of R.A.F. to sight and report ship on first day of search.

9. SUMMING UP. Above analysis shows

A. That in cases of three intercepted ships, available FOG material ample for operational purposes, in one case well supported and in another supported by overt information.

B. Complete absence overt information in cases of three ships not intercepted.

C. That FOG alone revealed each of these three ships, being solely responsible for institution of search, and at correct time.

D. That beyond this FOG assistance was slight in one of these three cases (ALIVIAH), abundant in one case (BLOCKADE RUNNER) and normal in third case (ARCHIMEDES).

E. That in one of these three cases (BLOCKADE RUNNER), ship was actually inspected at close quarters by Navy and in another (ARCHIMEDES) should have been sighted by R.A.F.

10. GENERAL CONCLUSIONS.

A. No significant points emerge from these three successful operations which followed usual course.

B. Absence of overt information (Paragraph 9B above) invariably hampers successful interception but is not in itself adequate reason for failure.

TOP SECRET GLINTFOG

4.

C. Appears that recent ships have maintained consistently better W/T security within search area.

D. Nevertheless, despite sometimes scanty material, FOG played its part entirely satisfactorily in each of three unsuccessful operations by instating search at right time and (with possible exception of ALIYAH and latter stages ARCHIMEDES) by giving accurate picture of ship's probable movements.

E. Whereas R.N. ships and R.A.F. aircraft did very good work on sometimes unsatisfactory material in three successful operations, failure in at least two of other three operations is attributable to incomplete reporting by R.A.F. (ARCHIMEDES) and failure to elicit any guilty reaction by R.N. inspection of BLOCKADE RUNNER.

11. This has been written in consultation with, and agreement of NLO.

ACTION

INFORMATION

M.I.5 (2)

D.D.3

מקרא:

שם	מקרא
FOG	הכינוי הבריטי למודיעין שהופק מפענוח תשדורות הרדיו של 'ההגנה'
D.D.3	Deputy Director for Diplomatic Intelligence, GCHQ (Government Communications Headquarters)
D.S.O.	Defence Security Officer
LSIC	Liaison Signal Intelligence Cairo
MAGAN	קולונל ויליאם (ביל) מגאן, ה' D.S.O בירושלים, קצין המודיעין הבריטי בירושלים שהופקד על ניתוח מודיעין התקשורת והפצתו המבוקרת לשותפי הסוד בפלשתינה
M.I.5	שירות הביטחון הלאומי הבריטי
NLO	Naval Liaison Officer
ROBERTSON	J.C. Robertson, בכיר MI5 שטיפל בענייני פלשתינה
SLU CAIRO	שלוחת GCHQ בקהיר – Sigint Liaison Unit Cairo
SLU CLOVER	שלוחת GCHQ בירושלים – Sigint Liaison Unit CLOVER (Jerusalem)
SLU FAYID	שלוחת GCHQ בפאיד – Sigint Liaison Unit Cairo